

PRIPOROČILA

PRIPOROČILO KOMISIJE (EU) 2015/682

z dne 29. aprila 2015

o spremljanju prisotnosti perklorata v živilih

(Besedilo velja za EGP)

EVROPSKA KOMISIJA JE –

ob upoštevanju Pogodbe o delovanju Evropske unije in zlasti člena 292 Pogodbe,

ob upoštevanju naslednjega:

- (1) Perklorat se naravno pojavlja v okolju v depozitih nitrata in kalija, lahko pa se tvori v ozračju ter obarja v tla in podtalnico. Prav tako se pojavlja kot okoljsko onesnaževalo zaradi uporabe nitratnih gnojil ter zaradi proizvodnje, uporabe in odstranjevanja amonijevega perklorata, ki se uporablja v raketnih pogonskih sredstvih, eksplozivih, pirotehničnih sredstvih, signalnih raketah, napihovalcih zračnih blazin in drugih industrijskih postopkih. Perklorat lahko nastane pri razgradnji natrijevega hipoklorita, ki se uporablja pri razkuževanju vode, in lahko onesnaži vir vode. Voda, tla in gnojila se štejejo kot potencialni viri onesnaženja živil s perkloratom.
- (2) Odbor za onesnaževala v prehranski verigi (odbor CONTAM) Evropske agencije za varnost hrane (EFSA) je pripravil znanstveno mnenje o tveganjih za javno zdravje zaradi prisotnosti perklorata v živilih⁽¹⁾. Odbor CONTAM je ugotovil, da je kronična prehranska izpostavljenost perkloratu lahko zaskrbljujoča, zlasti za velike porabnike v mlajših starostnih skupinah populacije z blagim do zmernim pomanjkanjem joda. Poleg tega je kratkoročna izpostavljenost perkloratu lahko zaskrbljujoča za dojenčke, ki se dojijo, in majhne otroke, ki zaužijejo malo joda.
- (3) Odbor CONTAM je priporočil, da je potrebnih več podatkov o prisotnosti perklorata v živilih v Evropi, zlasti v zelenjavi, začetnih formulah za dojenčke ter mleku in mlečnih proizvodih, da se dodatno zmanjša negotovost pri oceni tveganja. Visoke vrednosti so bile ugotovljene v *Cucurbitaceae* in listnati zelenjavi, zlasti tisti, proizvedeni v rastlinjakih. O prisotnosti perklorata v živilih, zlasti v živilih, vzorčenih po 1. septembru 2013, ni dovolj podatkov. Pri analizi perklorata v pitni vodi bi bilo treba, če je možno, vključiti tudi pitno vodo, ki ne spada v opredelitev živila iz Uredbe (ES) št. 178/2002 Evropskega parlamenta in Sveta⁽²⁾. Ukrepi za zmanjšanje prisotnosti so bili vzpostavljeni od 1. septembra 2013 in podatki o perkloratu v vzorcih, odvzetih po njihovi vzpostavitvi, bolje odražajo načelo „tako nizko, kot je razumno še mogoče doseči“ glede na dobre prakse (npr. uporaba gnojil z nizko vsebnostjo perklorata) in sedanjo prisotnost perklorata v živilih.
- (4) Zato je primerno priporočiti spremljanje prisotnosti perklorata v živilih –

SPREJELA NASLEDNJE PRIPOROČILO:

1. Države članice bi morale skupaj z aktivnim sodelovanjem nosilcev živilske dejavnosti spremljati prisotnost perklorata v živilih, zlasti v:

(a) sadju in zelenjavi ter predelanih proizvodih iz sadja in zelenjave, vključno s sokovi;

⁽¹⁾ Odbor CONTAM agencije EFSA (Odbor agencije EFSA za onesnaževala v prehranski verigi), 2014. Znanstveno mnenje o tveganjih za javno zdravje v zvezi s prisotnostjo perklorata v živilih, zlasti v sadju in zelenjavi. *EFSA Journal* 2014;12(10):3869, 106 str. doi:10.2903/j.efsa.2014.3869.

⁽²⁾ Uredba (ES) št. 178/2002 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 28. januarja 2002 o določitvi splošnih načel in zahtevah živilske zakonodaje, ustanovitvi Evropske agencije za varnost hrane in postopkih, ki zadevajo varnost hrane (UL L 31, 1.2.2002, str. 1).

- (b) živilih za posebne prehranske namene za dojenčke in majhne otroke, kot so opredeljena v Uredbi (EU) št. 609/2013 Evropskega parlamenta in Sveta ⁽¹⁾;
- (c) posušenih zeliščih in začimbah; čaju; zeliščnih in sadnih poparkih;
- (d) pijačah, vključno s pitno vodo.

2. Za zagotovitev reprezentativnosti vzorcev iz vzorčenega lota bi morale države članice upoštevati postopke vzorčenja iz Priloge k Uredbi Komisije (ES) št. 1882/2006 ⁽²⁾ za listnato zelenjavo in iz dela B Priloge k Uredbi Komisije (ES) št. 333/2007 ⁽³⁾ za druga živila, ki spadajo v področje uporabe Uredbe (ES) št. 333/2007.

3. Naslednja analitska metoda zagotavlja zanesljive rezultate:

„Hitra metoda za analizo ostankov številnih visokopolarnih pesticidov v živilih rastlinskega izvora s hkratno ekstrakcijo z metanolom in določanjem LC-MS/MS (metoda QuPPE) – verzija 7.1“, ki je na voljo na spletni strani http://www.crl-pesticides.eu/library/docs/srm/meth_QuPPE.pdf.

Poleg tega bi bilo treba preučiti članek „Analiza perklorata v vzorcih živil rastlinskega izvora z uporabo metode QuPPE in LC-MS/MS“, v katerem je navedeno, kako vključiti okoljsko onesnaževalo perklorat v navedeno multirezidualno metodo QuPPE. Članek lahko prenesete s spletne strani <http://www.analytik-news.de/Fachartikel/Volltext/cvuase2.pdf>.

Mejo določanja (LOQ) bi bilo treba nastaviti tako, da ne presega 2 µg/kg za analizo perklorata v živilih za dojenčke in majhne otroke, 10 µg/kg v drugih živilih ter 20 µg/kg v posušenih zeliščih, začimbah, čaju ter zeliščih in sadju za poparke.

4. Države članice bi morale z aktivnim sodelovanjem nosilcev živilske dejavnosti poskusiti identificirati dejavnike, ki povzročajo prisotnost perklorata v živilih. Analiza prisotnosti perklorata v gnojilih, tleh ter vodi za namakanje in industrijski vodi je zlasti primerna v primerih, kadar so ti dejavniki relevantni.

5. Države članice bi morale zagotoviti, da se rezultati analiz redno in najpozneje do konca februarja 2016 posredujejo agenciji EFSA v obliki za predložitev podatkov v skladu z njenimi navodili o standardnem opisu vzorca (Standard Sample Description – SSD) za živila in krmo ⁽⁴⁾ ter dodatnimi posebnimi zahtevami agencije EFSA glede poročanja.

V Bruslju, 29. aprila 2015

Za Komisijo
Vytenis ANDRIUKAITIS
Član Komisije

⁽¹⁾ Uredba (EU) št. 609/2013 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 12. junija 2013 o živilih, namenjenih dojenčkom in majhnim otrokom, živilih za posebne zdravstvene namene in popolnih prehranskih nadomestkih za nadzor nad telesno težo ter razveljavitvi Direktive Sveta 92/52/EGS, direktiv Komisije 96/8/ES, 1999/21/ES, 2006/125/ES in 2006/141/ES, Direktive 2009/39/ES Evropskega parlamenta in Sveta ter uredb Komisije (ES) št. 41/2009 in (ES) št. 953/2009 (UL L 181, 29.6.2013, str. 35).

⁽²⁾ Uredba Komisije (ES) št. 1882/2006 z dne 19. decembra 2006 o določitvi metod vzorčenja in analiz za uradni nadzor vsebnosti nitratov v nekaterih živilih (UL L 364, 20.12.2006, str. 25).

⁽³⁾ Uredba Komisije (ES) št. 333/2007 z dne 28. marca 2007 o določitvi metod vzorčenja in analitskih metod za uradni nadzor vsebnosti svinca, kadmija, živega srebra, anorganskega kositra, 3-MCPD in policikličnih aromatskih ogljikovodikov v živilih (UL L 88, 29.3.2007, str. 29).

⁽⁴⁾ <http://www.efsa.europa.eu/en/datex/datexsubmitdata.htm>.